

[Gert Petersen.]

Vi mener i og for sig stadig væk — og det bør understreges — at en bedre lovgivning kunne gennemføres. Vi ville have foretrukket en lovgivning, der ikke rummede en beskatning af de samfundsskabte avancer; så havde det altså ikke været nogen skattelov, det vil jeg indrømme over for hr. Grünbaum. Vi ville have foretrukket en lovgivning, der simpelt hen hindrede disse samfundsskabte avancer i at opstå, og det har vi udtrykt i vor mindretalsbetænkning, hvor det hedder, at efter vor opfattelse ville frigørelsesafgiften

„være overflødiggjort, hvis der gennemføres en lovgivning, hvorefter det offentlige fik ret til, med rimeligt varsel, at overtage landbrugsjord til vurderingspris (efter „bondegårdsreglen“), når det skønnes rationelt ud fra hensynet til en planmæssig udbygning.“

Der kan siges meget til fordel for det princip både planlægningsmæssigt, demokratisk og socialt. Det stiller landmændene lige, uanset hvor i landet de har deres ejendomme, det muliggør langt bedre en fremskaffelse af billige byggegrunde — og i spørgsmålet om prisdannelsen er jeg stadig noget betænkelig ved denne frigørelsesafgift — og det ville gøre det meget mere muligt for planlægningsmyndighederne at gennemføre en rationel udbygning af byer og bysamfund. Derfor har vi ønsket, at dette principielle synspunkt skulle slås fast. Vi vil naturligvis arbejde videre for det. Vi betragter i og for sig denne frigørelsesafgift inklusive bemærkningerne til lovforslaget, hvor begrebet „samfundsskabte værdier“ er indført, nærmest som et historisk trin i retning af en total inddragelse af disse samfundsskabte værdier eller rettere sagt i retning af, at man hindrer dem i at opstå. Men da vi kun er på dette trin af historien, er vi i hvert fald tilfreds med at komme lidt højere op ad trappen, og det er vi kommet ved hjælp af denne frigørelsesafgift. Vi har vore forbehold, men vi erkender, at her er fremskridtet efter de ændringer, der er foretaget fra udvalgets side, så stort, at vi må støtte det.

Jeg skal ikke sige noget om de to andre lovforslag, der er til behandling her, det er jo rene konsekvensændringer i forbindelse med frigørelsesafgiften, og jeg skal

blot slutte af med at give tilsagn om også at støtte disse to lovforslag.

Sigsgaard: I denne sag er der indgået et af de såkaldt brede forlig. Grundlaget var jo udover tidsbegrænsningen af bondegårdsreglens virketid den lille detalje, at frigørelsesafgiftens provenu skal deles mellem amt og kommune, og det er jeg enig i.

Men hvad er dernæst indholdet, det egentlige indhold i lovforslaget? Det betyder jo i sig selv en anerkendelse af, at værdistigningen ved overgang til byzone er skabt af samfundet, og det kan vi selvfølgelig acceptere; vi mener også, det var en værdifuld nydannelse, at man nåede frem til denne anerkendelse. Men stemmer man for lovforslaget, betyder det jo også, at man stemmer for, at en væsentlig del, ca. halvdelen, af den samfundsskabte værdistigning stadig skal gå i private lommer. Man stemmer altså for, at værdier skabt af samfundet skal tages fra fællesskabet og gives til tilfældige enkeltpersoner. Vi finder, det er et umoralsk princip, og vi vil ikke stemme for det. På den anden side må vi erkende, at der er tale om et fremskridt, og vi må derfor ved tredje behandling undlade at stemme.

Jeg tror, det er lavt, hvis vi sætter værdistigningen på jord til 10 mill. kr. hver eneste dag, og mange af disse værdistigninger berøres overhovedet ikke af lovforslaget, så det bliver altså mindst 7-8 mill. kr., der hver eneste dag tages fra helheden og går til enkelte jordejere. Det er udmærket, at man tager fat på noget af dette gennem det foreliggende lovforslag, men det er trist, at man ikke gør op med det, og desværre kan det vise sig — det var vel det, hr. Gert Petersen tænkte på, da han talte om prisvirkningerne — at loven vil være med til at skrue priserne yderligere op.

Vi kan altså fra VSs side, selv om lovforslaget betegner et fremskridt, ikke stemme for det, fordi det efter vor opfattelse er forkert i sit princip.

Den fg. finansminister (Ninn-Hansen): Frigørelsesafgiften er jo en nydannelse, der med rette kan give anledning og har givet anledning til både principielle og mere tekniske overvejelser.

De principielle overvejelser er navnlig